

Tekst, uitgesproken door Natalie Visscher tijdens de extra raadsvergadering van 15 mei 2025.

Beste raadsleden,

Tijdens een eerder inspreekmoment verwees ik naar het boek Migratiemagneet Nederland van Jan van de Beek en sprak ik mijn zorgen uit over de asielopvang in onze gemeente. Aan het einde werd mij toen gevraagd wat ik de raad zou adviseren. Ik durfde toen geen duidelijk “nee” te zeggen, terwijl ik dat wél van de raad vroeg. Vandaag wil ik die onduidelijkheid wegnemen: mijn advies aan u is om deze opvangopgave niet te accepteren.

Zoals u weet begon dit traject met een opgave van 150 asielzoekers. Die werd later omgezet in 50 AMV's – een kleiner aantal, wellicht in de hoop op meer draagvlak. Maar ook dat blijkt niet haalbaar: het draagvlak ontbreekt, het COA werkt niet mee aan kleinschalige opvang, en het college heeft inmiddels aangekondigd opnieuw in gesprek te gaan met de provinciale regietafel.

Het college erkent zelf dat de huidige organisatie en financiering van opvang niet past bij plattelandsgemeenten. Ook de Commissaris van de Koning, Jetta Klijnsma, heeft dat onder de aandacht gebracht bij de minister. Toch blijft men zoeken naar aanpassingen binnen hetzelfde systeem – zoals kleinere eenheden of meer flexibiliteit.

Maar ik wil juist benadrukken: het probleem zit niet in de schaal, maar in het systeem zélf.

Dat systeem – het Nederlandse asiel- en migratiebeleid – kent structurele kenmerken die niet houdbaar zijn: Een ruimhartig toelatingsbeleid, langdurige procedures, beperkte terugkeer, en ruime mogelijkheden voor nareis. Nederland heeft hierdoor een aanzuigende werking, en nauwelijks grip op de instroom. Tegelijk worden de gevolgen doorgeschoven naar gemeenten. Wat tijdelijk begint, leidt vaak tot blijvende effecten – zoals druk op woningen, sociale voorzieningen en de samenhang in dorpen en wijken.

Laat me daarbij ook duidelijk zijn over mijn uitgangspunt.

Ik ben niet tegen de opvang van vluchtelingen. Mensen die vluchten voor oorlog, of die vanwege hun geaardheid of overtuiging niet veilig zijn in hun land, verdienen een veilige plek. Maar dat hoeft niet per se in Europa te zijn. Als in de regio veilige opvang gerealiseerd kan worden, is dat vaak beter: de culturele verschillen zijn kleiner, terugkeer is realistischer, en het is beter te organiseren.

Wat ik mis in het Nederlandse beleid is regie, realisme en dosering. Andere landen – zoals Canada en Australië – kiezen bewust voor een gecontroleerde instroom, op basis van draagkracht en duidelijke kaders. Dat is eerlijker, begrijpelijker, en beter vol te houden.

In dat licht vraag ik me af: Als het college straks concludeert dat deze 50 AMV's niet haalbaar zijn – keert dan automatisch de oorspronkelijke opgave van 150 asielzoekers terug? En als dat zo is: hoe denkt men dat te realiseren, als zelfs 50 jongeren al niet lukt?

Ik vraag u als raad: vraag daar nú duidelijkheid over, voordat we opnieuw in een onhaalbaar traject belanden.

Minister Faber heeft aangegeven dat er geen handhaving komt bij gemeenten die de Spreidingswet niet naleven. Ze verwacht bovendien een dalende instroom en ziet ruimte voor aanscherping van het nareisbeleid.

Dat betekent: gemeenten hebben op dit moment wél ruimte om nee te zeggen.

Ik spreek vandaag niet alleen uit zorg, maar ook om het gemeentebestuur te voeden met een duidelijk signaal. Zodat zij dit kunnen uitdragen naar de provincie én naar de landelijke overheid. Want als niemand tegenspraak biedt, verandert er niets. Het asielbeleid moet fundamenteel herzien worden – en dat begint met gemeenten die durven zeggen: zo kan het niet langer, de last voor onze gemeenschap is te groot!

Dus ik vraag u: is het in deze context verstandig om alsnog opvanglocaties te gaan realiseren? Of is het beter om nu een duidelijke conclusie te trekken – en deze opvangopgave niet verder door te zetten?

Want we weten allemaal: een opvanglocatie is zelden tijdelijk. Als die er eenmaal is, verdwijnt die niet zomaar weer.

En weet dat ik niet de enige ben die er zo over denkt – sterker nog, er zijn velen die dit standpunt delen! Alleen is dat omstreden, waardoor velen zich stilhouden. Ik hoop dat ik hiermee een opening creëer om deze visie bespreekbaar te maken.

Raadsleden, wees duidelijk. Spreek uit dat deze opvangopgave niet past bij onze gemeente. Geef het college de opdracht om dat signaal helder over te brengen aan de provincie.

‘Nee’ is op dit moment een verantwoord en legitiem antwoord – juist vanwege het systeem waar dit uit voortkomt.

Dank u wel.